

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 04 aprilie 2016, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sârbu, și de inculpatul

Filipov Serghei Nicolai, născut la 01 februarie 1965, în s. Novîe Troianî, r-nul Bolgrad, reg. Odessa, Ucraina, locuitor al or. Taraclia, str. Pervomaiskaia 141, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare
instanța de fond: 28.05.2014 – 16.04.2015,
instanța de apel: 21.05.2015 – 04.04.2016,
instanța de recurs: 16.06.2016 – 09.08.2016.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 16 aprilie 2015, Filipov Serghei a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de fond a constatat că inculpatul Filipov Serghei se învinuiește că, activând în calitate de primar al or. Taraclia, deținând funcție de demnitate publică, care conform art. 29 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, exercită în teritoriul administrat, în condițiile Legii, supravegherea activităților din parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement, și fiind obligat de a lua măsuri operative pentru buna lor funcționare și asigurarea executării deciziilor consiliului local, în perioada 31 octombrie 2013 - 01 noiembrie 2013, aflându-se în or. Taraclia, ignorând prevederile pct. 2 a deciziei

consiliului orașenesc Taraclia nr. 5/17 din 24 octombrie 2013 privind confirmarea actelor de cercetare fitosanitară a spațiilor verzi în or. Taraclia și efectuarea lucrărilor de tăiere, potrivit căruia pentru resurse naturale și mediu, se permitea tăierea arborilor doar prin coordonarea cu Inspecția Ecologică Teritorială Taraclia, acționând intenționat, fără coordonarea acțiunilor sale cu Inspecția Ecologică Teritorială, ignorând prevederile art. 40 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16 iunie 1993, conform căruia este „interzisă și se sancționează, conform legii, vătămarea sau tăierea fără autorizația autorității centrale pentru resurse naturale și mediu a arborilor și a altor tipuri de vegetație din păduri, și din spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, și prevederile punctului 21 din Regulamentul cu privire la autorizarea tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 27 din 19 ianuarie 2004, conform căruia „tăierea arborilor și arbuștilor în spațiile verzi ale localităților urbane și rurale se autorizează de către agențiile sau inspecțiile ecologice, cu marcarea prealabilă pe teren a arborilor preconizați pentru tăieri”, încălcând prevederile Legii nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, încălcând obligațiile sale de serviciu, în lipsa autorizației autorității centrale pentru resurse naturale și mediu, fără autorizația Inspecției Ecologice Taraclia, fără marcarea prealabilă pe teren a arborilor preconizați pentru tăiere, a ordonat și la indicația acestuia au fost tăiați ilegal 31 arbori din specia „Tuia occidentală”, din scuarul amplasat în or. Taraclia str. Lenin 28, vizavi de Primăria or. Taraclia, prin care au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și mediului înconjurător, evaluate în suma de 164.880 lei, conform art. 36 lit. f) și art. 37 alin. (5) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale și Instrucției privind cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale nr. 34 din 16 septembrie 2008, aprobat prin ordinul Ministerului Mediului, cât și prin acțiunile sale intenționate a cauzat pagube cu urmări grave intereselor publice, în rezultatul încălcării grosolane a obligațiilor sale de serviciu, discreditând activitatea instituției de stat, care este constituită și acționează în corespundere cu legea pe teritoriul orașului, pentru apărarea intereselor și rezolvarea problemelor comunității locale.

Acțiunile lui Filipov S. au fost calificate în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, ca exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, acțiuni săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică, soldate cu urmări grave.

Instanța a reținut că învinuirea înaintată inculpatului nu este confirmată prin probele administrate.

Or, s-a stabilit că inculpatul nu este vinovat în comiterea infracțiunii incriminate, nu a săvârșit careva acțiuni care vădit depășesc limitele drepturilor și împuternicirilor acordate prin lege, nu a cauzat niciun prejudiciu intereselor publice și acțiunile lui nu au avut careva consecințe.

În cazul dat lipsește obiectul infracțiunii, nu este dovedit că arborii reprezintă valoarea indicată în calculul Inspecției Ecologice Taraclia și în învinuire.

Lipsește latură obiectivă a infracțiunii, deoarece inculpatul nu a săvârșit acțiuni ilegale soldate cu urmări grave.

La fel lipsește latura subiectivă a infracțiunii, dat fiind că inculpatul nu putea conștientiza că acțiunile lui vădit depășesc limitele drepturilor și împuternicirilor acordate lui prin lege, totodată fiind prezentă și decizia consiliului orășenesc care a fost supusă executării.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, la 6 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani, cu admiterea acțiunii civile.

Apelantul a invocat că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită integral prin probe administrate.

3.1. Reprezentantul Inspecției Ecologice Taraclia la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat conform învinuirii formulate, fiind admisă și acțiunea civilă.

Apelantul a indicat că probele administrate confirmă pe deplin vinovăția inculpatului.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 04 aprilie 2016, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Filipov Serghei a fost condamnat în baza art. 328 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 8000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Filipov Serghei, activând în calitate de primar al or. Taraclia, deținând funcție publică, care conform art. 29 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, exercită în teritoriul administrat, în condițiile Legii, supravegherea activităților din parcuri, spații verzi, locuri de distracție și agrement și fiind obligat de a lua măsuri operative pentru buna lor funcționare și în asigurarea executării deciziilor consiliului local, în perioada 31 octombrie 2013 - 01 noiembrie 2013, în or. Taraclia, ignorând prevederile pct. 2 al deciziei consiliului orășenesc Taraclia nr. 5/17 din 24 octombrie 2013 privind confirmarea actelor de cercetare fitosanitară a spațiilor verzi în or. Taraclia și efectuarea lucrărilor de tăieri, potrivit căruia „se permitea tăierea arborilor doar prin coordonarea cu Inspeția Ecologică Teritorială”, acționând intenționat, fără respectarea procedurii legale de tăiere a arborilor și oformării procesului în mod documental, și fără coordonarea acțiunilor sale cu Inspeția Ecologică Teritorială, ignorând prevederile art. 40 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16 iunie 1993, conform căruia este „interzisă și se sancționează, conform legii, vătămarea sau tăierea fără autorizația autorității centrale pentru resurse naturale și mediu a arborilor și a altor tipuri de vegetație din păduri..., și din spațiile verzi ale localităților urbane și rurale”, și prevederile punctului 21 al Regulamentului cu privire la autorizarea tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr. 27 din 19 ianuarie 2004, conform căruia „tăierea arborilor și arbuștilor în spațiile verzi ale localităților urbane și rurale se autorizează de către agențiile sau inspecțiile ecologice, cu marcarea prealabilă pe teren a arborilor preconizați pentru tăieri”, și încălcând prevederile Legii nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, încălcând obligațiile sale de serviciu, în lipsa autorizației Inspecției Ecologice pe raionul Taraclia, fără marcarea prealabilă pe teren a arborilor preconizați pentru tăiere, a ordonat și la indicația acestuia au fost tăiați ilegal 31 arbori din specia „Tuia occidentală”, din scuarul amplasat în or. Taraclia str. Lenin 128, vizavi de Primăria or. Taraclia, prin care au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și mediului înconjurător, evaluate în suma de 164.880 lei, conform art. 36 lit. f) și art. 37 alin. (5) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale și Instrucției privind cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale nr. 34 din 16.09.2008, aprobat prin ordinul Ministerului Mediului.

Instanța a reținut că inculpat nu a recunoscut vina și a declarat, că nu a dat dispoziție de a tăia arborii în cauză. Comisia corect a decis tăierea arborilor, deoarece copacii aveau mai mult de 45 ani și și-au pierdut calitățile. Doar după tăierea arborilor a aflat despre lipsa autorizației necesare în acest caz. Nu a aplicat presiuni asupra pădurarului primăriei, doar i-a explicat că în cazul neexecutării obligațiilor de serviciu v-a fi eliberat. Pădurarul l-a asigurat că sunt prezente toate actele necesare. Personal nu s-a adresat la Inspecția Ecologică pentru eliberarea autorizația de tăiere a arborilor, cu această întrebare se ocupă specialiștii din cadrul Primăriei. A semnat actul fitosanitar, deoarece a avut încredere în specialiștii care l-au întocmit. Nu este de acord cu cuantumului prejudiciului calculat, deoarece au fost tăiați 26 dar nu 31 de copaci, fiind calculate cioturile de la copacii anterior tăiați. Reconstruirea scuarului din fața Primăriei are loc conform decizia consiliului orășenesc și pentru primărie acest prejudiciu nu este considerabil.

Totodată, vinovăția inculpatului este confirmată prin probele administrate.

Astfel, martorul Baltacov Andrei, reprezentantul Inspecției Ecologice Taraclia, a declarat că a inspectat cazul și a depistat ca fiind tăiați 31 arbori specia „tuia”. Pentru lucrări de defrișare a scuarului, era necesară efectuarea unei expertize ecologice, un proiect dendrologic. Decizia consiliului prevedea reconstrucția spațiului verde, dar nu tăierea. Din ziua adoptării deciziei consiliului orășenesc, nu a parvenit nici o solicitare către Inspecția Ecologică din partea Primăriei cu privire la eliberarea autorizației.

Martorul Caireac Vasilii, a declarat că activa în calitate de pădurar al Primăriei or. Taraclia și se supunea primarului Filipov S. La indicația primarului, a efectuat tăierea arborilor din scuarul Primăriei or. Taraclia. Inițial a refuzat să taie arborii, explicând că lipsește autorizația respectivă, dar primarul l-a preîntâmpinat că în caz de nesubordonare, va fi concediat. La această conversație a fost prezent și viceprimarul. Majoritatea arborilor de specie „tuia”, fiind plantați în anii 1960, erau în stare deplorabilă, semiuscați și putreziți. El a tăiat doar 22 copaci. A fost

desemnat ca executor de tăiere a arborilor, dar pregătirea actelor respective, inclusiv primirea autorizației, este de competența primarului sau viceprimarului.

Martorul Gavriliță Serghei, viceprimarul or. Taraclia, a declarat că în cadrul examinării la fața locului, efectuată în aceeași zi, au fost calculați 31 de copaci tăiați, după trunchiurile cu urme de rumeguș, actul întocmit fiind semnat și de el.

Martorul Focșa Stepan, a declarat că, activând în calitate de șef al Ocolului Silvic Taraclia, a primit de la primăria or. Taraclia interpelare, privind evaluarea arborilor de specia „tuia”, ce creșteau în fața Primăriei. A efectuat personal evaluarea arborilor, în anul 2013, în legătură cu starea deplorabilă a copacilor, care necesitau a fi înlocuiți cu alți arbori. Vârsta arborilor era în jur de 40-50 ani, cu diametru de 12-16 cm. Arborii necesitau a fi tăiați, însă Inspekția Ecologică decide asupra tăierii lor prin eliberarea unei autorizații. În urma examinării a 26 de arbori „tuia”, a întocmit un act fitosanitar și l-a depus la Primărie. Nu cunoaște de ce în actul Inspekției Ecologice Taraclia sunt indicați ca fiind tăiați 31 arbori specia „tuia”.

Martorul Runtov Dmitrii, a declarat că, activând în calitate de șef al Serviciului Funciar și Cadastru al raionului Taraclia, a fost inclus ca membru al comisiei, constituite pentru evaluarea arborilor din or. Taraclia. În urma evaluării, s-au stabilit arborii ce urmau a fi tăiați din scuarul din fața Primăriei Taraclia. Comisia a fost de acord cu privire la tăierea a 26 arbori specia „tuia”, pe motiv că copacii erau degradați, și aveau o vârstă de peste 40 de ani.

Potrivit actului fitosanitar de examinare a arborilor de pe str. Lenin 128-146, or. Taraclia, întocmit de șeful Ocolului silvic Taraclia, Focșa Stepan, cu data parvenirii la primărie - 22.10.2013, în urma rezultatelor examinării fitosanitare s-au depistat 26 arborii de specia „tuia occidentală”, cu diametrul de la 8 la 16 cm, aflați la etapa de uscare, ce necesită a fi defrișați, cu înlocuirea ulterioară.

Conform actului de control fitosanitar din 22.10.2013, întocmit de comisia în componență: Gavrilița S., Mutavci N., Baltacov A., Voinscaia G. și Caireac V., în urma examinării arborilor din scuarul Primăriei or. Taraclia, s-a constatat că coroanele arborilor sunt înclinate în diferite părți și închid aspectul primăriei. Comisia a recomandat nimicirea a 26 copaci „tuia”, cu dimensiuni de la 8 la 16 cm. Actul fitosanitar este semnat de toți membrii comisiei, inclusiv și de primarul Filipov S., cu excepția șefului Inspekției Ecologice Taraclia, Baltacov A., care a efectuat înscrișuri pe actul dat privind dezacordul cu rezultatul comisiei, deoarece contravine legislației ecologice.

Potrivit deciziei consiliului orășenesc Taraclia „Despre confirmarea actului de cercetare fitosanitar al spațiilor verzi și efectuarea tăierilor”, din 24.10.2013, se permite tăierea arborilor degradați, uscați, avariați, etc., în conformitate cu actul comisiei și cu acordul inspekției ecologice teritoriale, fiind desemnat ca executor pădurarul primăriei Caireac V.

Conform actului Inspekției Ecologice Taraclia din 01 noiembrie 2013 cu privire la constatarea tăierii ilegale a arborilor specia „tuia” din scuarul de pe str. Lenin 128, or. Taraclia, au fost depistați 31 de trunchiuri ai arborilor proaspăt tăiați, de specia „tuia”, cu diametrul 14 - 45 cm.

Potrivit actului de calcul a prejudiciului cauzat în urma defrișării spațiilor verzi, prejudiciul constituie 164.880 lei, pentru tăierea a 31 arbori specia „tuia”, cu diametru 8 - 45 cm.

Prin urmare, în lipsa autorizației Inspecției Ecologice, fără marcarea prealabilă pe teren a arborilor preconizați pentru tăiere, inculpatul, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, a ordonat și la indicația acestuia au fost tăiate ilegal 31 arbori „Tuia occidentală”

Totodată, acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate de la art. 328 alin. (3) lit. b), d) la art. 328 alin. (1) Cod penal - excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, acțiuni care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

Or, nu s-au confirmat semnele calificative agravante de la alin. (3) art. 328 Cod penal, imputate inculpatului, și anume la lit. b) - săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică și la lit. d) - soldate cu urmări grave.

Astfel, potrivit explicațiilor la pct. 6.4. a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22.12.2014 „Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție” - în sensul legii penale (art. 123 alin. (3) Cod penal, primarul nu este persoană cu funcție de demnitate publică, deși acesta este menționat în Anexa Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică. În conformitate cu art. 112 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, modul de alegere a primarilor este stabilit de lege, deci nu este reglementat de Constituție, or, simpla stipulare constituțională a modului de alegere a primarilor nu este echipolentă cu o reglementare. Altminteri, va fi prezentă o interpretare extensivă defavorabilă, ce va duce la încălcarea principiului legalității (art.3 alin.(2) CP).

Nu și-a găsit confirmare și cauzarea consecințelor prevăzute de lit. d) alin. (3) art. 328 Cod penal, anume, acțiuni soldate cu urmări grave, nefiind cauzate deces sau vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății persoanelor fizice, sau sistarea activității unei întreprinderi sau instituții, sau blocarea circulației rutiere etc., deoarece, în speță se reprezintă doar prejudiciul material calculat prin aplicarea coeficientului valorii ecologice, respectiv de 164.880 lei, care nu echivalează cu urmări grave și în cumul reprezintă daune în proporții considerabile intereselor publice.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sârbu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu și-a motivat soluția cu trimitere la actele normative ce reglementează statutul persoanei ce deține funcția de primar.

Anume calitatea specială a subiectului prevăzut la art. 328 Cod penal, este ceea ce deosebește infracțiunea prevăzută la alin. (3) art. 328 de infracțiunea specificată la alin. (1) art. 328 Cod penal.

Instanța de apel nu a ținut cont că, prin „urmări grave” se înțelege și daunele materiale în proporții mari.

Argumentarea instanței de apel privind noțiunea și caracterul agravantei „urmări grave”, contravine jurisprudenței Curții Supreme de Justiție.

În acest context, în rechizitoriu a fost indicat indicele „care au provocat alte urmări grave”, iar prin „alte urmări grave” se înțelege daunele materiale în proporții mari, totodată potrivit materialelor dosarului daunele cauzate au fost estimate la suma de 164.800 lei, care este rezultat al acțiunilor ilegale ale inculpatului.

Argumentul instanței de apel că prejudiciul material calculat prin aplicarea coeficientului valorii ecologice respectiv în sumă de 164.880 lei, care nu echivalează cu urmări grave și în cumul reprezintă daune în proporții considerabile intereselor publice - este neîntemeiat, ori, protecția mediului înconjurător constituie o prioritate națională, care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, realizarea intereselor economice și social-umane, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății pe viitor.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 16) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că concluziile instanței de apel, referitor la prezența semnelor laturii subiective, nu se confirmă cu materialele cauzei.

Dispoziția nr. 85D din 16.10.2013 „cu privire la formarea comisiei de depistarea arborilor uscați, degradați, avariați, care și-au pierdut înfățișarea decorativă, din raza orașului”, și solicitarea din 16.10.2013, adresată întreprinderii „Silva Sud”, nu au fost semnate de către inculpat, dar de viceprimarul Gavrilița S.

Depozițiile pădurarului Caireac V. trebuie apreciate critic, dat fiind că, dacă acesta l-a informat sau nu pe primar referitor la lipsa autorizației, depinde faptul dacă el însuși a comis sau nu o încălcare. Astfel, teamă de a fi tras la răspundere pentru o eventuală încălcare, putea influența depozițiile lui.

Din declarațiile martorului Gavrilița S. reiese că dispoziția verbală a Primarului de a tăia arborii și explicația pădurarului că nu există autorizația Serviciul Ecologic, au fost expuse în diferite perioade de timp și în două încăperi diferite.

Nici o probă nu dovedește clar că inculpatul a fost prezent în momentul comunicării de către pădurarul Caireac V. despre lipsa autorizației Inspecției Ecologice.

Instanță de apel a concluzionat nemotivat privind amenințarea pădurarului cu concedierea, în situație în care a avut loc o simplă preîntâmpinare a colaboratorului referitor la consecințele juridice a refuzului nemotivat de a-și exercita funcțiile de serviciu.

La momentul tăierii arborilor inculpatul nu a cunoscut și nici nu putea să cunoască că arborii nu sunt uscați, deoarece a acționat în baza Deciziei Consiliului orașenesc Taraclia din 24.10.2013, la care au fost anexate Actul de cercetare fitosanitară din 22.10.2013, executat de întreprinderea „Silva Sud”, și Actul de cercetare fitosanitară din 22.10.2013, executat de Comisia de depistarea arborilor

uscați, degradați, avariați, prin care s-a stabilit că arborii sunt uscați și pasibili defrișării.

Prin urmare, inculpatul nicidecum nu putea să-și dea seama că vor fi tăiați arbori verzi, dar nu uscați, și că vor surveni urmări prejudiciabile.

La materialele cauzei sunt probe contrare referitoare la starea arborilor tăiați, mai ales referitor la concluzia dacă aceștia au fost sau nu supuși defrișării (tăierii), prin urmare, există îndoieli rezonabile în acest fapt, care potrivit art. 8 alin. (3) CPP urmau să fie interpretate în favoarea inculpatului, ceea ce nu a fost făcut de către instanța de apel.

Apărarea a solicitat efectuarea expertizei judiciare asupra stării reale ale arborilor tăiați pentru a concluziona dacă aceștia au fost sau nu supuși defrișării.

Însă această solicitare nu a fost admisă de către instanță și expertiză respectivă nu a fost dispusă.

Suma prejudiciului (164.880 lei pentru 31 de arbori) a fost greșit calculată. Prin Decizia Consiliului orășenesc Taraclia din 24.10.2013 a fost dispusă tăierea a 26 de arbori indicați în Actele de cercetare fitosanitară a spațiilor verzi din 22.10.2013.

Inculpatul nu poate fi supus răspunderii pentru arborii care au fost tăiați de către pădurarul Caireac V. din proprie inițiativă. Conform art. 48 Codul penal, pentru excesul de autor, ceilalți participanți nu sunt pasibili de răspundere penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare

probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel nu a respectat întocmai prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a înlăturat contradicțiile privind circumstanțele invocate în:

- rechizitoriu, că **la indicația inculpatului** au fost **tăiați 31 de arbori, prejudiciul** constituind **164.880 lei**,

- declarațiile inculpatului de la urmărirea penală, că a dat dispoziția verbală pădurarului să execute decizia consiliului primăriei din 24.10.2013, privind **tăierea doar a 26 de arbori** (*v. 1, f.d. 16, 50-52*),

- declarațiile martorului Caireac V., care la urmărirea penală a indicat că **a tăiat 26 de arbori și a mai scurtat niște trunchiuri a unor copaci tăiați anterior** (*v. 1, f.d. 21-23*), iar în ședința judiciară a relatat că a tăiat doar **22 de arbori**,

- afirmațiile martorului Gavrilița S., că **au fost calculați 31 de copaci tăiați, după trunchiurile cu urme de rumeguș**,

- declarațiile martorilor Focșa S., că a efectuat personal evaluarea arborilor în legătură cu **starea deplorabilă a copacilor**, care necesitau a fi înlocuiți cu alți arbori. **Vârsta** arborilor era în jur **de 40-50 ani**, cu **diametru de 12-16 cm** și necesitau a fi tăiați,

- afirmațiile martorului Runtov D., că comisia a fost de acord cu privire la tăierea a **26 arbori** specia „tuia”, pe motiv că copacii **erau degradați**, și aveau o vârstă de **peste 40 de ani**,

- actul fitosanitar întocmit de șeful Ocolului silvic Taraclia, Focșa S., cu data parvenirii la primărie - 22.10.2013, că s-au depistat **26 arborii** de specia „tuia occidentală”, cu **diametrul de la 8 la 16 cm, aflați la etapa de uscare**, ce necesită **a fi defrișați**, cu înlocuirea ulterioară,

- actul de control fitosanitar din 22.10.2013, întocmit de comisia în componență: Gavrilița S., Mutavci N., Baltacov A., Voinscaia G. și Caireac V., cu recomandarea de **a nimici 26 copaci „tuia”**, cu **dimensiuni de la 8 la 16 cm**,

- decizia consiliului orășenesc Taraclia „Despre confirmarea actului de cercetare fitosanitar al spațiilor verzi și efectuarea tăierilor”, din 24.10.2013, că se permite **tăierea arborilor degradați, uscați, avariați**, etc., în conformitate cu actul comisiei, adică **a 26 de arbori**,

- actul Inspecției Ecologice Taraclia din 01.11.2013, că au fost depistați **31 de trunchiuri ai arborilor proaspăt tăiați**, de specia „tuia”, cu **diametrul 14 - 45 cm**,

- actul de calcul al **prejudiciului cauzat**, că acesta **constituie 164.880 lei, pentru tăierea a 31 arbori** specia „tuia”, cu **diametru 8 - 45 cm**.

Astfel, instanța nu a constatat clar și cert câți arbori a indicat inculpatul pentru tăiere, cine și câți arbori a tăiat în realitate și diametrul lor, care era stare arborilor la momentul defrișării și diametrul lor, care este prejudiciul real și efectiv cauzat în raport cu numărul de arbori indicați de inculpat pentru tăiere, luând în considerare starea și diametrul acestora la momentul tăierii, inclusiv circumstanțele că Caireac V. **a mai scurtat niște trunchiuri a unor copaci tăiați anterior**, iar potrivit martorului Gavriliță S. **au fost calculați 31 de copaci tăiați, după trunchiurile cu urme de rumeguș**, care este în asemenea împrejurări legătura cauzală dintre acțiunile inculpatului și dauna cauzată;

b) corect a statuat lipsa elementului calificativ prevăzut la art. 328 alin (3) lit. b) Cod penal, că primarul, conform jurisprudenței naționale, nu este persoană cu funcție de demnitate publică (*pct. 6.4. a Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 22.12.2014 „Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție*).

Însă, neîntemeiat a exclus din învinuire elementul prevăzut la art. 328 alin (3) lit. d) Cod penal, indicând că prejudiciul de 164.880 lei nu prezintă urmări grave. Or, potrivit art. 64 alin. (2), 126 alin. (1) Cod penal și jurisprudenței naționale, valoarea bunurilor distruse, care la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 unități convenționale, unitatea convențională fiind egală cu 20 lei, adică suma de 100.000 lei, constituie proporții deosebit de mari.

Prin urmare, prejudiciul invocat în rechizitoriu, de 164.880 lei, fiind unul de proporții deosebit de mari, generează urmări grave.

Deci, în aspectul reiterat, în cazul în care prejudiciul cauzat de 164.880 lei ar fi fost constatat în condițiile legii, instanța de apel neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatului de la art. 328 alin. (3) lit. d) în baza art. 328 alin. (1) Cod penal.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Valeriu Sârbu, și de inculpatul Filipov Serghei Nicolai, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 04 aprilie 2016 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 01 septembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun